

עפ"ת 42050/04/16 - לובנה שיכה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 42050-04-16 שיכה נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט אמיר טובי
המערכת
נגד
המשיבה
לובנה שיכה
מדינת ישראל

פסק דין

מהות הערעור

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופטת ר' פרסון) לפיו הורשעה המערערת, ביום 6.3.16, בעבירות של אי ציות לאור אדום ברמזור, נהיגה רשלנית והתנהגות בדרך הגורמת נזק לרכוש וחבלה לאדם. בעקבות הרשעתה גזר בית משפט קמא על המערערת, ביום 14.3.16, פסילה בפועל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים, פסילה על תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה של 3 חודשים למשך 3 שנים, קנס בסך 2,200 ₪ או 22 ימי מאסר. הערעור מופנה הן כלפי הכרעת הדין והן ביחס לגזר הדין.

כתב האישום

2. בכתב האישום שהוגש כנגד המערערת נאמר כי ביום 3.12.10 נהגה המערערת רכב פרטי בכביש 65, מכיוון עפולה לכיוון חדרה, והתקרבה לצומת היציאה של כפר קרע. מדובר בצומת מרומזר בה פעלה מערכת הרמזורים כתקנה. אותה שעה, נסע רכב פרטי אחר ביציאה מכפר קרע מימין לשמאל כיוון נסיעת המערערת (להלן: "הרכב האחר"), ונכנס לצומת באור ירוק שדלק ברמזור בכיוון נסיעתו. המערערת נהגה ברשלנות, נכנסה לצומת מבלי לציית לאור אדום שדלק ברמזור בכיוון נסיעתה, חסמה את דרכו של הרכב האחר ושני כלי הרכב התנגשו. כתוצאה מהתאונה, נחבלו שני הנהגים וכלי הרכב המעורבים ניזוקו.

המערערת כפרה בעובדות כתב האישום וטענה כי היא חצתה את הצומת כאשר ברמזור בכיוון נסיעתה דלק אור ירוק.

הכרעת הדין של בית משפט קמא

3. בית משפט קמא הרשיע את המערערת, כאמור, במיוחס לה. בהכרעת הדין הפנה בית משפט קמא לדו"ח בוחן התנועה, רס"מ אוהד אברהמי (להלן: "הבוחן"), שתיאר, בין היתר, את הנזקים שנגרמו לכלי עמוד 1

הרכב ואת מצב הדרך ושדה הראייה של הרכבים המעורבים. עוד נאמר בדו"ח הבוחן כי הרמזורים במקום עבדו באופן תקין ונראים בבירור מכל הכיוונים. בעדותו בפני בית משפט קמא, לא עלה בידי הבוחן להכריע מי מבין שני הרכבים נכנס לצומת שלא באור ירוק והוסיף כי בהגיעו לזירת האירוע, פחות ממחצית השעה לאחר התאונה, מצא כי הרמזורים במקום תקינים. בתוך כך, דחה בית משפט קמא את טענת ב"כ המערערת כי מאחר ולא הוגש אישור שלא היתה כל תקלה ברמזורים עובר לתאונה ולא הוגשה תכנית הרמזורים, הרי שיש בכך כדי להטיל ספק בעובדות כתב האישום ולהביא לזיכוי של המערער, שכן ייתכן שגם היא וגם הנהג המעורב האחר עברו באור ירוק עקב תקלה ברמזורים. בית המשפט הסתמך על האמור בדו"ח הבוחן כי אין רמזור ירוק משותף לרכבים.

בבואו להכריע מי מבין שני הנהגים עבר בצומת באור אדום, ראה בית משפט קמא להעדיף את גרסתו של נהג הרכב האחר (להלן גם: "הנהג האחר") על פני גרסתה של המערערת. אותו נהג מסר בהודעתו במשטרה כי יצא מכפר קרע וביקש לפנות שמאלה בצומת לכיוון ברטעה. משהגיע לצומת, דלק ברמזור אור אדום ולכן עמד בנתיב הימני מבין שני נתיבי הנסיעה שמאלה וחיכה עד שהרמזור התחלף. כשדלק הרמזור בכיוון נסיעתו באור ירוק, הוא הסתכל, לדבריו, שמאלה ולא ראה רכבים, החל להיכנס לצומת ואז פגע רכב המערערת בצידו השמאלי של רכבו. בית משפט קמא התרשם בחיוב מעדותו של הנהג האחר, תוך שציין כי לא נפלו סתירות מהותיות היורדות לשורשו של עניין בין גרסתו כפי שנמסרה במשטרה לבין עדותו בבית המשפט. בחקירתו הנגדית נשאל הנהג האחר כיצד לא הבחין ברכבה של המערערת והשיב כי ייתכן והיא יצאה מתחנת הדלק הסמוכה לצומת. בנוסף לנהג האחר העיד מטעם המאשימה בן דודו שנהג משאית והיה עד לתאונה ואף נחקר במקום על ידי הבוחן. עד זה תמך בגרסתו של הנהג האחר. בית משפט קמא קבע כי עדותו של עד זה מהימנה וקוהרנטית ונותרת עקבית בחקירה הנגדית. עדות זו מחזקת את עדותו של הנהג האחר לפיה הוא נכנס לצומת באור ירוק.

לעומת זאת, ראה בית משפט קמא לדחות את גרסתה של המערערת. בהודעתה במשטרה סיפרה המערערת כי יצאה מתחנת הדלק והסתכלה על הרמזור שבו דלק אור ירוק, אז הסתכלה שמאלה על מנת לוודא כי היא יכולה לצאת לכביש וכי אין רכבים הבאים מצד שמאל והמשיכה בנסיעה. לדבריה, בפעם האחרונה שראתה את הרמזור, דלק בו אור ירוק. עוד הוסיפה "ראיתי רכבים שיוצאים מכיוון כפר קרע לכיוון ברטעה ומהפחד, במקום לשים ברכס, לחצתי על הגז. התנגשתי ברכב שיצא מכפר קרע". מכאן שהמערערת העידה שראתה שהרמזור ירוק ממרחק של 15 מ' מהרמזור, וכי לא הסתכלה ברמזור פעם נוספת. בחקירתה הראשית בפני בית משפט קמא, טענה המערערת כי כשנכנסה לצומת, הרמזור בכיוון נסיעתה דלק באור ירוק. בחקירתה הנגדית נסוגה וטענה כי ראתה את הרמזור רק בעת שיצאה מתחנת הדלק וכשהיתה במרחק של כ-15 מ' ממנו. לבסוף נאלצה להודות כי כאשר חצתה את הצומת, לא הסתכלה כלל ברמזור. בית משפט קמא קבע כי עדותה של המערערת היתה בלתי עקבית ובלתי מהימנה, היא הציגה מספר גרסאות וגרסתה באופן כללי אינה מתיישבת עם יתר הראיות בתיק.

בית משפט קמא הפנה לדו"ח הפעולה שערכה שוטרת שהגיעה למקום התאונה בו נרשם, בין היתר, כי לדברי הנהגת, היא אינה זוכרת מה היה הרמזור אך על פי הנוסעת הנוספת שהיתה יחד עמה, ברמזור דלק אור מהבהב. אותה נוסעת נוספת לא הובאה כלל לעדות.

בסיכומו של דבר, ראה בית משפט קמא, לבכר, כאמור, את גרסתו של הנהג האחר ודחה את גרסת המערער.

טענות הצדדים בערעור

4. לטענת המערער, שגה בית משפט קמא משקבע כי הרמזורים בצומת היו תקינים חרף העובדה שלא הוגשה תכנית רמזורים שיש בה כדי להעיד על מצב הרמזורים עובר לתאונה. בהקשר זה נטען כי הבוחן המשטרי פנה וביקש את תכנית הרמזורים, אך המשיבה לא עשתה די לקבלתה וזנחה את פנייתה לקבלת תכנית הרמזורים. לשיטת המערער, ללא הוכחה על אודות תקינות הרמזורים, לא ניתן לסתור את גרסתה כי נכנסה לצומת בחסות אור ירוק.

עוד הוסיפה המערער כי הרשעתה על סמך עדות הבוחן בטעות יסודה, שכן הלה הודה ואישר כי הגיע לזירת האירוע כחצי שעה לאחר התאונה וכל שעשה היה בדיקה ויזואלית של הרמזורים בצומת. בדיקה מעין זו, מבלי לבדוק את המופעים של הרמזורים, וגם זאת כחצי שעה לאחר התאונה, אינה יכולה לבסס ממצא פוזיטיבי המוביל להרשעה.

זאת ועוד, לטענת המערער, התגלו סתירות מהותיות בגרסתו של הנהג האחר וכן בין הגרסה שהעלה לבין הגרסה שנשמעה מפי בן דודו. בנסיבות, לא היה מקום לייחס לעדים אלה מהימנות, כפי שקבע בית משפט קמא.

5. המשיבה טענה כי מדובר בהכרעת דין המבוססת על הערכת מהימנות ובכגון זה, לא תיטה ערכאת הערעור להתערב. ביחס לטענה כי לא התקבלה תכנית רמזורים, נאמר כי הבוחן הגיע לזירת האירוע פחות מחצי שעה לאחר התאונה וקבע חד משמעית כי לא היתה כל תקלה במערכת הרמזורים במובן זה שלא תיתכן האפשרות שהרמזורים בשני הכיוונים הנוגדים דלקו בו זמנית באור ירוק.

עוד הוסיפה המשיבה כי המערער העלתה שתי גרסאות סותרות. באחת טענה כי הבחינה באור ירוק שדלק ברמזור בכיוון נסיעתה בהיותה במרחק של כ-15 מ' מהרמזור, ובאחרת טענה כי אינה זוכרת מה היה הרמזור בכיוון נסיעתה. בצדק דחה בית משפט קמא את גרסתה.

דין והכרעה

6. אין בידי לקבל את טענת המערער כי משלא הוצגה תכנית הרמזורים בצומת שבה מדובר, נשמט הבסיס מתחת להרשעתה. תכנית הרמזורים הינה ראיה אחת משלל ראיות שניתן היה להציג על מנת להוכיח את עובדות כתב האישום. במקרה זה הגיע בוחן התנועה לזירת האירוע פחות ממחצית השעה

לאחר התאונה, בדק את הרמזורים וראה כי הם פועלים בצורה תקינה. הטענה כי ייתכן והיתה תקלה ברמזורים, במועד אירוע התאונה, באופן שבשני הרמזורים שהיו בכיוון נסיעתם של שני הנהגים המעורבים דלק אור ירוק בו זמנית, וכי תקלה זו תוקנה מעצמה, הינה טענה ספקולטיבית שלא הוצגה ולו ראשית ראיה על מנת להוכיחה. אילו סבר ב"כ המערער כי זה המצב, פתוחה בפניו היתה הדרך להזמין את תכנית הרמזורים ולאושש את טענת ההגנה שבפיו.

7. גם אילו הייתי משתכנע כי אכן מדובר במחדל חקירתי, ולמען הסר כל ספק מובהר כי אני קובע זאת, לא היה בכך כדי להוביל לקבלת טענות המערער. כידוע, שאלת קיומם של מחדלי חקירה נבחנת בשני שלבים. ראשית, נבחנת השאלה באם התרחש מחדל חקירתי ורק אם המענה לשאלה זו הינו בחיוב, תיבחן השאלה האם בשל אותו מחדל נפגעה יכולתו של הנאשם להתמודד כראוי עם חומר הראיות שעמד נגדו, עד כי קיים חשש ממשי לקיפוח הגנתו או לפגיעה בזכותו להליך הוגן. נקבע בפסיקה כי בחינה זו נעשית תוך שקלול המחדלים הנטענים אל מול התשתית הראייתית שהונחה בפני הערכאה הדיונית (ראו: ע"פ 8886/14 פלוני נ' מדינת ישראל (15.3.2016); ע"פ 434/15 פלוני נ' מדינת ישראל (4.2.2016)).

8. בענייננו, כאמור, גם לו הייתי מגיע למסקנה כי מדובר במחדל חקירתי, הרי שלנוכח התשתית הראייתית המבוססת שהונחה בפני בית משפט קמא, לא היה בכך כדי לשנות את הכרעת הדין. שקלול המחדל החקירתי הנטען אל מול מארג הראיות שהציגה המשיבה מוביל למסקנה כי לא נתקפחה זכותה של המערער ולא נפגעה הגנתה.

בית משפט קמא התרשם מהנהגים המעורבים ומיתר העדים שהופיעו בפניו, וראה להעדיף את גרסתו של הנהג האחר תוך שדחה את גרסתה של המערער. הלכה מושרשת מימים ימימה היא שבית המשפט, בשבתו כערכאת ערעור, לא יתערב בקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים. זאת על שום יתרונה של הערכאה הדיונית אשר התרשמה ישירות מן העדים ומן הראיות. רק מקום שמסקנותיה של הערכאה הדיונית אינן עומדות במבחן ההיגיון והשכל הישר, תתערב ערכאת הערעור בקביעותיה (ראו: ע"א 7787/12 עיזבון המנוח מאמא ז"ל נ' הסתדרות מדיצינית הדסה (3.11.2014); ע"א 5234/13 קרסנטי נ' בנק הפועלים משכן בע"מ (11.1.2015)). לא מצאתי כי במקרה דידן מתקיימות אותן נסיבות חריגות המצדיקות התערבות בממצאי המהימנות של בית משפט קמא.

9. על יסוד מקבץ האמור, אני דוחה את הערעור ככל שהוא מתייחס להכרעת הדין.

הערעור על גזר הדין

10. המערער טענה כי העונש שהושת עליה מופרז בחומרתו, בהתחשב בעובדה שמאז התאונה חלפו 6 שנים ובשים לב לעברה הכולל הרשעה אחת. בנוסף נטען כי רשיונה של המערער נחוץ לה לצרכי עבודתה וכן על מנת להסיע את אביה הסובל ממחלת לב קשה.

11. המשיבה ביקשה לדחות אף את הערעור המופנה ביחס לעונש, תוך שציינה כי בית משפט קמא קבע מתחם ענישה הנע בין 4 עד 12 חודשי פסילה, ובחר להטיל פסילה ברף הנמוך של המתחם. מדובר במי שהיתה נהגת חדשה בזמן התאונה ובנסיבות העניין, העונש שהוטל סביר.

12. בחנתי את טענות הצדדים ולא מצאתי כל מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא. מתחם העונש שנקבע נע בין 4 ל-12 חודשי פסילה בפועל וניכר כי בית המשפט ראה להטיל על המערערת עונש פסילה ברף הנמוך של המתחם, תוך התחשבות בטענותיה לרבות הזמן הרב שחלף מאז התאונה ועברה התעבורתי שאינו מכביד. לא מצאתי כי מתקיימת, בנסיבות העניין, הצדקה כלשהי להתערב בגזר הדין. גם לעניין זה ראוי להפנות להלכה המושרשת לפיה ערכאת הערעור לא תתערב בגזר הדין של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם היתה סטייה קיצונית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות או כאשר מדובר בטעות של ממש שנפלה בגזר דינו של בית משפט קמא (ראו בנדון: ע"פ 7212/14 פלוני נ' מדינת ישראל (25.1.2016); ע"פ 8761/14 בן יצחק נ' מדינת ישראל (14.1.2016)). בענייננו, לא חרגו העונשים שהוטלו על ידי בית משפט קמא מרמת הענישה הנהוגה.

לפיכך, דין הערעור גם לגבי גזר הדין להידחות.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ו, 05 יוני 2016, בהעדר הצדדים.